

בראשו צבע אדום, וקורא לו מעשר, שאם הוא טעה במנינו, ודילג בטעות על המספר תשע, וקרא לטלה שיצא תשיעי בשם "עשירי".

ומיד נזכר בטעותו, שדילג על המספר תשע, ורצה לתקן את מנינו.

אלא שעתה הוא טעה בהלכה, וחשב שעליו לתקן את דילוגו על המספר תשע, על ידי שימנה את הבהמה הבאה שתצא, במספר תשע.

וכך הוא אמנם עשה, ומנה את הטלה שיצא אחריו במספר תשע [בעוד שלפי האמת הוא הטלה העשירי שיצא תחת השבט], ונמצא שקרא לטלה העשירי בשם "תשיעי".

ולאור טעותו זאת, הוא המשיך לטעות, ואת הטלה הבא אחריו, הוא עשה מעשר [בעוד שלפי האמת הוא הטלה היוצא אחד עשרה תחת השבט].

וקרא לטלה היוצא אחד עשר, בשם "עשירי".

ונמצא שבכל מערכת הטעויות שלו, הוא קרא בטעות לשני טלאים "עשירי" [לתשיעי ולאחד עשרה], ואילו לעשירי האמיתי, הוא קרא "תשיעי" –

שהוא מקודש!

דהיינו, העשירי האמיתי מקודש במעשר בהמה, כיון שהוא זה שיצא עשירי, ואין זה משנה כיצד הוא קרא לו.

ואילו התשיעי האמיתי והאחד עשרה האמיתי, שהוא כינה אותם בטעות "עשירי",

יכול להפריש קרבן נזיר. ואילו בית שמאי דיברו במקום שהקדש הטעות יכול לחול.

אך מאידך, אמרו להם בית שמאי לבית הלל, שאלה נגדית, שמצינו הקדש בטעות שהוא חל, במעשר בהמה. ומכאן יש ללמוד לכל הקדש בטעות:

מעשר בהמה נעשה על ידי שמכניסים את כל הטלאים לדיר, ופותחים את פתח הדיר באופן שרק טלה אחד יכול לצאת דרך הפתח. ואז הטלאים יוצאים אחד אחד דרך הפתח, והאדם המונה את הטלאים, מחזיק בידו שבט אשר בראשו יש צבע אדום, וכאשר הוא מגיע במנינו לעשר, הוא מוריד את השבט עם הצבע האדום על הטלה שנמנה על ידו עשירי, וצובעו על גבו בצבע האדום שהראש השבט.

הטלה היוצא עשירי נהיה מעשר גם אם לא קרא לו עשירי, ואפילו אם קרא לו מספר אחר הוא נהיה עשירי כיון שעבר עשירי "תחת השבט".

וחידשה התורה במעשר בהמה, שאם היתה טעות במנינו, וכמו שיבואר להלן במשנה, וקרא לתשיעי או לאחד עשרה בשם עשירי, חלה גם עליהם קדושה, אם כי הם אינם נעשים מעשר בהמה.

ונחלקו תנאים במסכת בכורות [דף ס, א ב] איזה קדושה חלה עליהם.

וטענו בית שמאי לבית הלל שממש מוכח שהקדש טעות הוא הקדש

וכי אי אין אתם מורדים במי שבא לעשר את עדרו, ומעביר את בהמותיו אחת אחת תחת השבט, ולעשירי הוא מכה בשבט שיש